

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Central (M. Iftodi)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

Î N C H E I E R E

28 noiembrie 2018

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Mihail Sîrbu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Sîrbu împotriva Instituției Publice Agenția Servicii Publice, Subdiviziunea Teritorială Cadastru Edineț, intervenient principal Elena Sîrbu, intervenienți accesorii Primăria s.Cepeleuți și notarul public Morea Galina, privind anularea parțială a înscrierii din Registrul bunurilor imobile și înregistrarea în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate,

împotriva deciziei din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a ț ă :

La 13 noiembrie 2017, Mihail Sîrbu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Publice Agenția Servicii Publice, Subdiviziunea Teritorială Cadastru Edineț, intervenient principal Elena Sîrbu, solicitînd să fie recunoscută parțial nevalabilă înscrierea din Registrul bunurilor imobile xxxxxx în care proprietar este indicată Elena Sîrbu cu cota-parte 1.0 și să fie efectuată înregistrarea în Registrul bunurilor imobile conform deciziei Curții de Apel Bălți a $\frac{3}{4}$ cotă-parte din imobil proprietate a Elenei Sîrbu și $\frac{1}{4}$ cotă-parte din imobil proprietate a lui Mihail Sîrbu.

Prin încheierea din 05 februarie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Central a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Primăria s.Cepeleuți și notarul public Morea Galina (f.d. 36-37).

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin decizia Curții de Apel Bălți din 04 august 2015 a fost stabilit faptul acceptării succesiunii de către Mihail Sîrbu, în mărime de $\frac{1}{4}$ din toată averea succesorală rămasă după decesul tatălui său Mihail Sîrbu. Hotărîrea a devenit irevocabilă. S-a adresat de nenumărate ori la Agenția Servicii Publice pentru a-și înregistra dreptul de proprietate asupra $\frac{1}{4}$ cotă-parte, dar de fiecare dată cererea a fost respinsă. Ulterior, s-a adresat la notar pentru a primi certificat de moștenitor legal conform deciziei Curții de Apel Bălți, dar notarul a respins cererea pe motiv că este necesară și prezența Elenei Sîrbu.

Elena Sîrbu a refuzat să se prezinte la notar, iar Agenția Servicii Publice sub diferite pretexte nu dorește să modifice înscrierea din Registrul bunurilor imobile, ignorând total decizia Curții de Apel Bălți. Prin refuzul de a-l înregistra ca proprietar a $\frac{1}{4}$ din gospodăria situată în s. Cepeleuți, Agenția Servicii Publice îi încalcă dreptul de proprietate apărut de Constituție și Codul civil la Republicii Moldova.

Fiind proprietar de facto a $\frac{1}{4}$ din averea moștenită, la moment nu deține nici un act eliberat de un organ abilitat care să ateste de iure faptul proprietății.

Consideră că Agenția Servicii Publice este obligată să radieze parțial înregistrarea din Registrul bunurilor imobile a lui Elena Sîrbu ca proprietar unic, cu efectuarea înscrierii precum că Elena Sîrbu este proprietar a $\frac{3}{4}$ cotă-parte, iar dînsul proprietar a $\frac{1}{4}$ cotă-parte din toate imobilele.

Prin hotărîrea din 22 februarie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Sîrbu și s-a obligat Agenția Servicii Publice, Subdiviziunea Teritorială Cadastru Edineț să efectueze înregistrarea în Registrul bunurilor imobile, conform deciziei Curții de Apel Bălți din 04 august 2015 a $\frac{3}{4}$ cotă-parte din imobil proprietatea lui Sîrbu Elena Vasile, situat în satul Cepeleuți, r-nul Edineț și $\frac{1}{4}$ cotă-parte din imobil proprietate a lui Sîrbu Mihail Mihail.

S-a respins ca neîntemeiat capătul de cerere cu privire la recunoașterea parțial nevalabilă a înscrierii din Registrul bunurilor imobile, înregistrat pe numele lui Sîrbu Elena cu cota-parte 1.0 asupra bunului imobil cu număr cadastral xxxxxx, situat în satul Cepeleuți, r-nul Edinel.

Prin decizia din 24 mai 2018 a Curții de Apel Bălți, s-a admis apelul declarat de Agenția Serviciilor Publice, Departamentul Cadastru, Serviciul Cadastral teritorial Edineț.

S-a casat integral hotărîrea Judecătoriei Edineț, sediul Central din 22 februarie 2018, cu emiterea unei hotărîri noi prin care s-a respins acțiunea înaintată de Sîrbu Mihail împotriva Agenției Serviciilor Publice, Departamentul Cadastru, Serviciul Cadastral teritorial Edineț, intervenient principal Sîrbu Elena privind recunoașterea parțial nevalabilă a înscrierii din Registrul bunurilor imobile și obligarea efectuării înregistrării conform hotărîrii judecătorești, ca nefondată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, cu referire la circumstanțele cauzei, a considerat că instanța de fond a aplicat eronat normele de drept material, adoptînd o hotărîre neîntemeiată și contradictorie.

Colegiul civil a menționat că Mihail Sîrbu prin decizia din 04 august 2015 a Curții de Apel Bălți a dobîndit o hotărîre declarativă de drepturi, prin care i s-a constatat faptul acceptării succesiunii rămase după decesul lui Sîrbu Mihail, decedat la data de 07 mai 2001, care nu poate servi ca temei de a înregistra dreptul de proprietate a lui Mihail Sîrbu pe $\frac{1}{4}$ cotă-parte ideală, rămasă după decesul lui Mihail Sîrbu. Sîrbu Mihail urmează să-și exercite dreptul de proprietate pe cale notarială or, faptul acceptării succesiunii de către acesta este stabilit prin decizia din 04 august 2015 a Curții de Apel Bălți, iar cerința în partea recunoașterii dreptului de proprietate asupra cotei părți din bunurile succesoriale rămase după decesul lui Sîrbu Mihail în mărime de $\frac{1}{4}$ cotă-parte, a fost respinsă.

La data de 03 septembrie 2018 Mihail Sîrbu, a declarat recurs împotriva deciziei din 24 mai 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitînd casarea acesteia, cu menținerea hotărîrii din 22 februarie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Central.

În susținerea recursului recurentul a indicat prevederile art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel greșit a apreciat refuzul de a recunoaște dreptul de proprietate pe o parte din gospodăria părinților ca refuz de a recunoaște dreptul său de proprietate asupra 1/4 cotă-parte din averea succesorală. Conform poziției Curții de Apel Bălți expusă în decizia recurată, dînsul ar urma să inițieze un proces judiciar cu notarul, și chiar dacă va obține hotărîre judecătorească prin care notarul va fi obligat să-i elibereze certificat de moștenitor legal pe ¼ cotă-parte din avere, organul cadastral va refuza înregistrarea, pe motiv că gospodăria este înscrisă pe numele Elenei Sîrbu. Ca rezultat repetat se va adresa cu cerere de chemare în judecată pe aceleași temeuri și cu aceleași persoane.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 24 mai 2018 a Curții de Apel Bălți a fost expedită pentru cunoștință participanților la proces la data de 25 iunie 2018 (f.d. 98). Mihail Sîrbu a recepționat decizia contestată la 29 iunie 2018 (f.d. 101). Recursul expedit la data de 23 august 2018 și înregistrat la data de 03 septembrie 2018 (f.d. 111-112), se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La data de 24 septembrie 2018, în adresa intimatului Agenției Servicii Publice, Departamentul Cadastru, Serviciul Cadastral teritorial Edineț, a fost expedită copia recursului declarat de Mihail Sîrbu cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

În conformitate cu art. 439 alin.(2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Mihail Sîrbu, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit.a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Mihail Sîrbu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod

flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursurile declarate nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Latourniere vs Franța*, 10 decembrie 2002, parag.2; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74). De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen vs Finlanda* (nr.2), 13 ianuarie 2009, parag.24; *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Mihail Sîrbu.

În conformitate cu art.art. 270, 433 lit.a), 440 alin.(1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Mihail Sîrbu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh